

ZATP

prosinec 2021

NAŠE SRDCE
TVOŘÍ BUDOUCNOST

Výstavba Kovárny v září 1964

Uýproční vydání

1951 - 2021

ZDAS

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍHO ŘEDITELE

Milé kolegyně a kolegové, vážení spoluobčané,

do rukou se Vám dostává prosincové výroční vydání našeho firemního časopisu Žár, které jsme se rozhodli vydat k letošnímu 70. výročí založení společnosti.

Metalurgicko-strojírenský podnik ve Žďáře nad Sázavou byl původně koncipován jako pobočka Spojených brněnských strojírů a sléváren. Vlastní stavba haly 9, která byla určena pro metalurgickou výrobu, započala 18. července 1949 a za pouhých 25 měsíců, konkrétně 27. srpna 1951, byla prvním slavnostním odlitím oceli zahájena výroba metalurgického závodu. Od roku 1951 přijal podnik název Žďárské strojírny a slévárny. Moderní podnik si vyžádal přísun velkého množství technicky zdatných a kvalifikovaných pracovníků, projektantů, konstruktérů, strojařů, slévačů a kovářů, kteří do města přicházeli doslova z celé republiky. Díky ŽďASu se tak

během necelých třiceti let zvýšil počet obyvatel města Žďáru nad Sázavou ze zhruba 3 500 na téměř 21 000.

V roce 1953 byla v provizorních podmínkách rozestavěná hala zahájena strojírenská výroba. Začaly se vyrábět první zakázky převodových skříní a částí válcovacích tratí. Postupně se výroba rozšířila na dodávky celých válcovacích tratí s důrazem na stále vyšší stupeň automatizace. V roce 1959 byly v další hale instalovány první stroje na výrobu ozubení a lehčí stroje na výrobu drobných součástí. Poslední hala pro středně těžkou a těžkou výrobu byla zprovozněna v roce 1963. V následujícím období se výrobní park neustále modernizoval a díky intenzivnímu technickému rozvoji vznikaly nové produkty, které si postupně vydobýly vysoké renomé a pevné místo mezi špičkovou světovou konkurencí.

Dnešní podoba ŽďASu představuje pevné rozdělení na tři divize, Metalurgie, Strojírny a Energetické projekty. Strojírenská výroba je koncentrována pouze do haly 5. Prostory haly 3 a 4 jsou součástí investičního záměru, kdy by v budoucnu měla vzniknout nová výroba za účasti akcionáře. Divize Energetické projekty se věnuje nejen výstavbě a provozu energetických celků, ale také se podílí na vývoji a výrobě unikátní bezlopatkové turbíny PROTUR.

Naši výrobu se snažíme neustále oživovat, obměňovat strojový park a investovat. Jen na letošní rok byly v plánu investice za zhruba 65 milionů korun. Jednalo se zejména o nový kovací manipulátor na Kovárně,

montáž vodorovné vyvrtávačky na Hrubovně, náhradu uhelných kotlů za plynové, uvedení dvou modernizovaných vyvrtávaček na divizi Strojírny do majetku atd.

Více jsme se také začali orientovat na trh Ruské federace, který v sobě skrývá velký potenciál zejména v oblasti energetiky a v pro nás zajímavých dodávkách kovacích souborů, rovnacích inspekčních linek a investičních celků.

Optimalizovali jsme výrobní portfolio a pouštíme se i do segmentů, kterými se ŽďAS dříve nezabýval: jedná se například o investiční celky či zařízení na zakázku. Zákazníkům dodáváme vždy technologie „šité na míru“, dokážeme pružně reagovat na jejich potřeby a požadavky a vybrat pro ně ty nejvhodnější produkty. V zahraničí znamená značka ŽďAS více, než si uvědomujeme. Naše výrobky vyvážíme do více než 50 zemí světa. Jsem na ŽďAS hrdý a stejně tak bych byl rád, kdybyste na něj byli hrdí i Vy.

Na závěr bych rád poděkoval všem zaměstnancům za jejich práci v letošním roce, který s sebou opět přinesl mnohá úskalí. Děkuji také všem obchodním partnerům a těším se na další spolupráci s Vámi. Věřím a pevně doufám, že nás teď čekají jenom ty lepší časy.

Všem přeji příjemné a klidné prožití vánočních svátků, buďte se svými rodinami a blízkými a do nového roku nám všem přeji pevné zdraví a pozitivní mysl.

Pavel Cesnek

CO O ŽĐASE MOŽNÁ NEVÍTE

65 tun

Nejtěžší odlitek vyrobený za použití sekundární metalurgie vážil 65 tun (hrubá hmotnost).

100 metrů

Nejvyšší komín v areálu měří 100 m. Komíny máme celkem 4.

300 kusů

Za posledních 21 let jsme prodali více než 300 ks našich hydraulických nůžek na šrot CNS 400K.

1250 stupňů Celsia

V pecích Kovárny jsou výchozí polotovary ohřívány až na 1250 °C.

55 000 tun

Roční kapacita Ocelárny je 55 000 tun tekuté oceli.

Vlastní zdroje

Máme vlastní zdroj energie i úpravnu vody, přičemž kvalita vody v areálu odpovídá kvalitě vody kojenecké.

640 000 metrů čtverečních

Rozloha celého areálu společnosti je 640 000 m², což je přibližně stejně jako 80 fotbalových hřišť.

172 000 000 EUR

V roce 2019 uzavřel ŽďAS jeden z největších exportních projektů do Ruské federace v hodnotě 172 mil. EUR.

Nový manipulátor

V roce 2021 vyrobila divize Strojírny nový manipulátor QKK 20NK pro naši druhou divizi Metalurgie.

INOVACE A NOVINKY

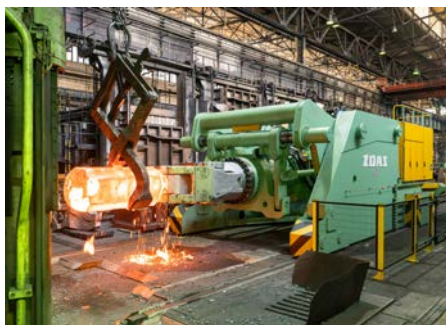
Vulkanizační lisy pod značkou ŽDAS

Po fúzi dceřiné společnosti TS Plzeň úspěšně pokračujeme v tradici a dodávkách vulkanizačních lisů. Prvním takovým projektem byla instalace vulkanizačního lisu 130“

v Trelleborgu v Otrokovicích a následně velice náročná montáž pěti dvoukomorových vulkanizačních lisů na divizi Strojírny pro našeho zákazníka Michelin v Rumunsku.

Nový manipulátor na Kovárně

Letošní velkou investicí byl nový manipulátor QKK 20 NK, který vyrobila divize Strojírny pro divizi Metalurgie. Nový „Maňas“ umístěný do provozu Kovárny umožňuje výrobu větších a náročnějších výkovků z původní hmotnosti 9 tun až na 15 tun, současně se zvýšila hmotnost ingotů z 11,5 tuny až na 20 tun.

Speciální ocel ChN35VT

V roce 2021 představila divize Metalurgie svým zákazníkům žárupevnou ocel ChN35VT, kterou vyrábíme jako jediní v České republice a jedni z mála na světě. Pro své všestranné dobré vlastnosti má tato ocel široký aplikační potenciál zejména v jaderném průmyslu, ale také v dalších oblastech energetiky.

Nová chladicí věž

V rámci investiční akce zařízení VD/VOD proběhla instalace nové chladicí věže Baltimore vybavené frekvenčním měničem. Ten umožňuje plynulou regulaci výkonu motorů ventilátorů a přispívá k hospodárnějšímu využití okruhu chladicí vody provozu Ocelárny.

Elektrostruskové přetavování

V první polovině roku 2022 bude dokončeno nové moderní pracoviště elektrostruskového přetavování (ESR) na divizi Metalurgie. Tato technologie je určena k výrobě vysoce jakostních ocelí a slitin používaných v letectvím, vojenském, strojírenském a energetickém průmyslu.

Certifikace svařování železničních kolejových vozidel

Poté, co naše společnost úspěšně absolvovala audit a přezkoumání dle německé normy jsme byli v květnu zapsáni do mezinárodní on-line databáze schválených výrobců pro svařování železničních kolejových vozidel. Úspěšně jsme také prošli náročným auditem v oblasti svařování od společnosti TÜV NORD, který se konal v listopadu.

Robotické broušení odlitků

V rámci technického rozvoje divize Metalurgie proběhl úspěšný pilotní projekt robotického broušení odlitků. V oboru kusové a malosériové výroby hmotných odlitků, ve kterém je naše Slévárna největším výrobcem v ČR se jedná o unikátní technologii, minimálně v evropském měřítku. Vše bylo realizováno s jasným cílem, a to snížit množství namáhavé lidské práce a zvýšit produktivitu broušení. Dalším krokem bude příprava studie pro konkrétní umístění robotického pracoviště v rámci Čistírny na hale 9.

Pracoviště CNC programátorů na H5

V únoru byl do 3. pole haly 5 dodán kancelářský kontejner, jehož instalací přímo do výroby jsme zajistili úzký kontakt programátorů s obsluhami CNC strojů. Tímto se zkrátila doba potřebná pro vzájemnou komunikaci mezi pracovníky.

Modernizace horizontek na divizi Strojírny

Na hale 5 proběhla během roku modernizace horizontální CNC vyvrtávačky W160 a W200. Celková investice za generální opravu činila 110 milionů korun.

ZAJÍMAVÉ PROJEKTY

Série lopatek Kaplanovy turbíny

V únoru jsme na Modelárně dokončili náročný model lopatky Kaplanovy turbíny pro našeho zákazníka společnost IMPSA v Argentině. Na modelu o rozměrech 5,25 × 3,5 m a výšce 3 m bylo odpracováno více než 4 000 hodin.

Úspěšné zakázky v Rusku

Letošní rok se nesl v duchu úspěšných projektů v Rusku. Kvůli zakázce na výrobu odlitků pro čerpadla **SIGMA GROUP a.s.** v Lutíně, která budou pracovat v primárním okruhu Kurské jaderné elektrárny v Rusku, jsme museli projít velice náročným auditem od dozorových organizací **Rosatom**.

V rámci projektu **CKBM** na dodávku dílů pro čerpadla na jadernou elektrárnu Akkuya v Turecku jsme uskutečnili dodávku výkrovků. Na ruském trhu jsme tak získali významnou referenci v jaderné energetice.

Dále úspěšně pokračuje spolupráce s **Metalloinvest**, jehož vlastníkem je OEMK

Při výrobě bylo spotřebováno 23 m³ borovice, 8 m³ smrku a 207 m² velkoplošného materiálu – multiplexu. V srpnu jsme s pomocí modelu vyrobili formu a byla odlita první z celkových 13 lopatek, které si u nás společnost IMPSA

objednala. Lití necelých 44 tun oceli muselo probíhat ze dvou pánví současně. Opracování odlitku proběhlo na našem největším portálovém obráběcím centru FRUA na divizi Strojírny.

Starý Oskol. V únoru jsme podepsali zakázku za 360 milionů korun. Společnost Metalloinvest vlastní druhé největší světově prokázané zásoby železné rudy na světě, což při současné úrovni produkce zajišťuje zásobu na 150 let.

Naším tradičním zákazníkem je také **OEMK Starý Oskol**. V lednu jsme díky zásluze pana Ing. Josefa Dvořáka získali zakázku na rovnací a kontrolní linku na tyče. Zařízení bylo vyráběno v tomto roce a dodání je plánované na duben 2022.

V srpnu jsme obdrželi zálohu na výstavbu 100 MW energetického zdroje pro **MMK**

v celkové hodnotě 172 mil. EUR. Celá zakázka bude realizována do konce roku 2024 a představuje pro nás významný posun v oblasti energetických projektů.

Novinky v projektu PROTUR

V červnu jsme představili novou zkušebnu turbín PROTUR, která byla vybudována v objektu bývalé centrální čerpací stanice. V polovině 90. let přestal tento objekt definitivně sloužit svému účelu a s ohledem na skutečnost, že se v podzemí nachází dvě velké podzemní nádrže o celkovém objemu 255 m³ vody a jedna nadzemní o objemu 29 m³, byla přeměna objektu v zázemí pro zkoušky a testování turbín ideálním řešením.

V rámci otevření zkušebny byla představena i turbína PROTUR 500, která dokáže efektivně pracovat s využitím protékající vody o objemu cca 80 až 100 l/s při spádu pouhého 1,2 m. Turbína aktuálně dosahuje výkonu 500 W. Turbíny PROTUR umí vyrábět elektrickou energii s velmi malým množstvím protékající vody a při velmi nízkých spádech, což žádné jiné typy turbín nedokážou. Jedná se o řešení pro malé vodní zdroje, které se doposud nedaly nijak efektivně využít k výrobě elektrické energie.

AKCE PRO NAŠE ZAMĚSTNANCE

Akce „Přijďte pobejt“

Na začátku listopadu jsme všechny kolegy pozvali do Sokolovny ve Žďáře nad Sázavou, kde pro ně byl připraven guláš, zabijačkové speciality, špekáčky k opečení na ohni a dostatek dobrého pití. Všichni zúčastnění se také mohli zapojit do hlasování o nejchutnější štrúdl a nejlepší pálenku. Na závěr večera vyhlásil generální ředitel výherce zaměstnanecké ankety „Srdcař ŽĐASu“. Výhercem za rok 2021 se stal pan Ing. Josef Dvořák z oddělení Konstrukce.

Den zdraví

Před začátkem celozávodní dovolené jsme pro naše kolegy připravili ve spolupráci se ZP MV ČR malé překvapení – Den zdraví. Zájemci si mohli během odpoledne nechat vyšetřit zrak, změřit tlak a cukr v krvi a poradit se s výživovými poradci. Na závěr každý obdržel malý dárek.

Cyklovýlet

V září jsme uspořádali v pořadí již 3. cyklistickou výjízdku pro naše zaměstnance a rodinné příslušníky. Z důvodu jarních omezení se poprvé konala v podzimním termínu. Celkem 45 cyklistů neodradilo ani chladnější počasí a výjízdku dlouhou téměř 37 km, kterou jsme zakončili v Oáze beach bar&bistro u Pilské nádrže, jsme si společně moc užili.

Dárky k 70. výročí

Naše 70. výročí založení probíhalo v poněkud jiném duchu, než jsme měli původně v plánu. Velké oslavy, které měly probíhat na Farských humnech, jsme nakonec odložili na příští rok.

Naším zaměstnancům jsme ale chtěli udělat radost, proto jsme je obdarovali finanční odměnou, deštníkem, kalendářem s historickými fotografiemi a figurkou Igráčka.

Jako pozornost k Vánocům dostal každý zaměstnanec firemní tričko v barvách ŽĐASu. Dámy obdržely červené tričko, pánové modré.

Na výletě s Igráčkem

Během léta jsme vyhlásili fotografickou soutěž s názvem „Na výletě s Igráčkem“. Zaměstnanci nám do redakce mohli posílat fotografie ze zajímavých míst, jaká s nimi Igráček navštívil.

Obdrželi jsme jich celkem 57, do druhého kola jich postoupilo 10. Závěrečného on-line hlasování se zúčastnilo 337 lidí, kteří rozhodli o vítězi. Ten získal v závěrečném hlasování celkem 85 hlasů.

Vítězná fotografie, autor: Lukáš Kubálek

CO DALŠÍHO JSME JEŠTĚ ZVLÁDLI

Lavičky pro Žďár na Farských humnech

U příležitosti 70. výročí založení společnosti ŽĎAS byly vyrobeny a následně instalovány lavičky v parku na Farských humnech. Výroba kovových a dřevěných částí laviček byla zcela v režii naší společnosti podle uměleckého návrhu Pavla Jekla, DiS. Industriální dílo v podobě laviček může sloužit k odpočinku, jako hřiště pro děti, ale zejména odkazuje na výrobu, která představuje „srdce“ naší společnosti.

Součástí díla jsou skleněné barevné čočky na tzv. holubníku, které vyrobil pan Lukáš

Verner ze sklárny v Karlově.

Pochází ze sklárny v Karlově. Pochozí sklo pochází z dílny pana Jaroslava Štorka z Hlinska. To bylo instalováno do odlitku a poskytuje zajímavé pohledy jak dovnitř odlitku, tak i při pohledu na odraz paprsků slunce od skla.

Na 70. výročí odkazuje také logo s názvem firmy, které bylo vyřezané vodním paprskem na jednom z tzv. „šneků“.

Industriální dílo vyrobené ze surového železa a dřeva získalo časem přirozenou patinu, která je těmto materiálům vlastní.

Podpora projektů

V rámci společenské odpovědnosti dlouhodobě podporujeme místní kulturní, společenské, ale i charitativní akce. V letošním roce jsme se stali již potřetí partnerem charitativní cyklojízdy Na kole dětem Žďárskými vrchy na podporu onkologicky nemocných dětí. Trasu dlouhou 67 km si projelo i několik našich zaměstnanců. Stali jsme se také partnerem letního kina za Domem kultury a benefičního koncertu pro Popálky.

Věcně jsme podpořili také dětské oddělení nemocnice Nové Město na Moravě, azylový dům Ječmínek, oddíl cyklistiky TJ Žďár nad Sázavou, šachový turnaj Open Český rozhlas Vysočiny 2021, tenisový turnaj MEDIN OPEN 2021 či nohejbalový turnaj v Ostrově nad Oslavou.

Pamětníci – manželé Gretzovi

Ve druhém vydání firemního Žáru jsme zveřejnili fotografii ze srpna 1968, na které je zachycen kolektiv strojní údržby haly 9 při zakončení celozávodní dovolené. O pár

dnů později k nám osobně dorazil pan Gretz s manželkou, který se na fotografii poznal. Snímky od sebe dělých 53 let!

Koláč pro hospic

V říjnu jsme se zapojili do již devátého ročníku sbírkové kampaně „Koláč pro hospic“, v rámci které bylo možné zakoupením koláče podpořit Domácí hospicovou péči.

Jenom před branami ŽĎASu se vybralo 23 873 Kč. Celkem se Oblastní charitě Žďár nad Sázavou za 4 194 prodaných koláčů v Bystřici nad Pernštejnem, Velkém Meziříčí a ve Žďáře nad Sázavou podařilo vybrat 211 812 Kč.

Soutěž o nejlepší maturitní práci

Již třetím rokem proběhla soutěž o Nejlepší maturitní práci pro studenty SPŠ Třebíč a VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou. Ze zúčastněných jsme vyhlásili deset nejlepších studentů, kteří za svoji maturitní práci obdrželi dekret k přijetí na FSI VUT v Brně. Na prvním místě se umístil projekt Elektromotokára, na druhém Postřik kmenů stromů harvestorem a třetí místo obsadil projekt Lžice za traktor. Autoři těchto tří prací si odnesli finanční dar v hodnotě 10, 7 a 5 tisíc korun. Momentálně je vyhlášen 4. ročník soutěže.

Veletrhy vzdělávání

Na začátku nového školního roku jsme se zúčastnili několika akcí, během kterých se mohli studenti středních i vysokých škol informovat o možnostech praxe, stáže, brigády či získání stipendia. Jednalo se o veletrh vzdělávání DIDACTA na SPŠ v Třebíči, dále JOBStart 2021 na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě a v neposlední řadě Festival vzdělávání 2021, který se konal ve Žďáře nad Sázavou.

Praxe studentů

Každý rok u nás rádi uvítáme studenty, kterým nabízíme možnost praxe. I v letošním roce jsme přes veškerá opatření poskytli praxi 25 studentům středních a vysokých škol technických oborů. Jedná se o praxe v různém rozsahu od 80 do 400 hodin za rok. Studenti tak mají možnost přenést své teoretické znalosti do praxe, učit se od našich zkušených zaměstnanců a získat i finanční odměnu.

Technické kroužky

Z důvodu nedostatku kvalifikovaných pracovníků jsme zapojeni do dlouhodobého projektu podpory technických oborů formou realizace kroužků při SPŠ ve Žďáře nad Sázavou. K tomu se nám podařilo zajistit finanční prostředky např. na nákup nových 3D tiskáren, materiálu pro práci se dřevem nebo elektrotechnikou a ukázat tak žákům základních škol, že technika baví.

Školení pro zaměstnance

V září se ve Svatce uskutečnilo jubilejní **25. celostátní školení tavičů a mistrů oboru výroby oceli na ingoty a odlitky**, které je tradičně pořádáno Odbornou komisí 04 při České slévárenské společnosti, z.s. ve spolupráci se ŽDASem.

V rámci spolupráce se Střední průmyslovou školou v Třebíči proběhl **kurz CNC programování** našich zaměstnanců, který v průběhu dvou let absolvovalo už 15 našich zaměstnanců.

Přestože je slévárnictví jedním z nejstarších a velmi důležitých oborů lidské činnosti, nemá v současném učňovském a středním školství v ČR prakticky žádné zastoupení. Proto jsme se rozhodli ve spolupráci s VUT Brno realizovat **školení sléváčů**.

Zorganizovali jsme také **odborné školení SW Siemens NX-CAM** pro technology z divize Metalurgie. Naší snahou je získat odborníky v programování pro práci na karuselech, horizontkách a soustruzích s NC řízením.

ZDAS

2022

Pour Féliciter

Šťastný nový rok | Happy New Year
新年快乐 | С НОВЫМ ГОДОМ

**NAŠE SRDCE
TVOŘÍ BUDOUCNOST**

**Zaujali jsme Vás těmito informacemi?
Staňte se součástí rodiny Žďasáků.
Ozvěte se nám!**

ZDAS

ŽĎAS, a.s.

Strojírenská 675/6
591 01 Žďár nad Sázavou
Česká republika

www.zdas.com

personalni@zdas.cz
+420 566 642 541

